

Opasna bolest vinove loze: BABH uvodi karantenske mjere

Автор(и): Растителна защита
Дата: 16.03.2026 Брой: 3/2026

Bugarska agencija za sigurnost hrane (BFSA) stavila je 20,66 hektara vinograda u regiji Veliko Trnovo u karantenu. Oko njih je uspostavljena tampon zona od približno 140 hektara na razdoblje od jedne godine. Mjera je poduzeta zbog opasne fitoplazmatske bolesti (*Grapevine flavescence dorée*) - uzročnika zlatne žutice vinove loze. Prisutnost patogena potvrđena je molekularnim testiranjem u Središnjem laboratoriju za biljnu karantenu BFSA-e nakon prijave istraživačkog instituta i vlasnika plantaže.

Bolest se širi zaraženim sadnim materijalom i putem vektora (prijenosnika) – američke cikade vinove loze (*Scaphoideus titanus*), koja se hrani sokom vinove loze i može prenijeti patogen sa

зараženih na zdrave biljke.

Uspostavljena je organizacija za iskorjenjivanje identificirane pojave.

Tijekom sljedeće godine provest će se potpuni pregledi vinogradarskih nasada na tom području, uzet će se uzorci, izvršiti laboratorijske analize i provoditi monitoring prisutnosti vektora bolesti. Cilj mjera je pravovremeno ograničiti bolest i zaštititi vinogradarski sektor u zemlji.

Bolest se smatra jednom od najopasnijih za vinovu lozu u Europi. Može dovesti do smanjenja prinosa do 50 posto i postupnog isušivanja biljaka vinove loze. Zbog visokog rizika zaraze, fitoplazma je klasificirana kao karantenski štetnik u Europskoj uniji i podliježe strogoj fitosanitarnoj kontroli.

Nacionalni program mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje štetnika vinove loze (rod Vitis) posebnu pozornost posvećuje "vektorima" - organizmima koji prenose i šire uzročnike biljnih bolesti (virusnih, fitoplazmatskih), kao što je američka cikada vinove loze (Scaphoideus titanus), vektor fitoplazme Flavescence dorée-PHY64, uzročnika zlatne žutice vinove loze. Fitoplazma je uključena u Prilog II Provedbenoj uredbi (EU) 2019/2072, u "Popis karantenskih štetnika Unije i njihovih odgovarajućih kodova"; Dio B - "Štetnici za koje se zna da se pojavljuju na području Unije". Američka cikada vinove loze, vektor fitoplazme, utvrđena je na području Bugarske. Neke europske zemlje (Francuska) već provode programe obveznog tretmana insekticidima ili sanitarne iskorjenjivanja vinove loze, s ciljem ograničavanja širenja zlatne žutice vinove loze (fitoplazma Flavescence dorée).

Američka cikada vinove loze (Scaphoideus titanus) – odrasla jedinka

Nimfe i odrasle jedinke američke cikade vinove loze (*Scaphoideus titanus*) stječu fitoplazmu *Flavescence dorée* hraneći se lišćem zaraženih biljaka. Latentno razdoblje nakon preuzimanja je 4-5 tjedana, nakon čega cikada prenosi *Flavescence dorée* do kraja svog života. Vrsta razvija jednu generaciju godišnje i prezimljava kao jaje u lozici. Nimfe se izlegu u travnju. Hrane se (sisaju sok) s lišća i mladih zelenih vrhova izdanaka lozice.

Odrasle jedinke pojavljuju se u srpnju. Kopulacija se događa u kolovozu, a polaganje jaja u lozici odvija se u rujnu.

Od početka svibnja do kraja lipnja (ovisno o meteorološkim uvjetima) provode se pregledi vinogradarskih nasada u potrazi za ličinkama *Scaphoideus titanus*. One su beskrile i skaču. Odbačene kožice ličinki mogu se naći na donjoj strani listova. Tijekom pregleda koristi se povećalo.

Razdoblje postavljanja žutih ljepljivih klopki – od početka srpnja do kraja rujna. Klopke se postavljaju i provjeravaju dvotjedno, odnosno tijekom tri mjeseca provodi se šest ciklusa postavljanja i provjere.

Više o temi:

Nacionalni program mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje štetnika vinove loze (rod Vitis) - važan vodič za sve vinogradare i specijalizirane agronome